

Selektywna zbiórka odpadów w świetle prawa

**Lublin
marzec
2017**

Podstawy prawne systemu

- Prawo UE – w szczeg. Dyrektywa ramowa o odpadach 98/2008
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach – Dz. U. 2016 poz. 1987 z późn.zm.
- ustawa z 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach - Dz.U.2016 poz. 250 z późn.zm. (ustawa u.p.cz.)
- przepisy nowelizujące
- przepisy wykonawcze

KLUCZOWE ZAŁOŻENIA

- **SELEKTYWNA ZBIÓRKA** – narzędzie służące osiągnięciu celów gospodarki odpadami
- **CELE** –
- Zagospodarowanie odpadów zgodnie z hierarchią gospodarowania
- Efektywne przywracanie do obiegu gospodarczego surowców zawartych w odpadach – idea **GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM**

GOSPODARKA
O OBIEGU
ZAMKNIĘTYM -
UWARUNKOWANIA PRAWNE

KOMUNIKAT KOMISJI

**KOMISJA
EUROPEJSKA**

Bruksela, dnia 2.12.2015 r.

COM(2015) 614 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO - SPOŁECZNEGO
I KOMITETU REGIONÓW**

Zamknięcie obiegu - plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym

IDEA

- **Gospodarka o obiegu zamkniętym** - wartość produktów, materiałów i zasobów w gospodarce jest utrzymywana tak długo, jak to możliwe, a wytwarzanie odpadów ograniczone do minimum,
- **Gospodarka o obiegu zamkniętym** – gospodarka zrównowazona, niskoemisyjna, zasobooszczędna i konkurencyjna.

FORMALNY ZAKRES DZIAŁAŃ USTAWODAWCZYCH

- Wnioski z 2 grudnia 2015 r. - propozycja zmian dotyczących dyrektyw -
 - ramowej (2008/98)
 - opakowaniowej (94/62)
 - składowiskowej (1999/31)
 - wraki samochodowe (2000/53)
 - baterie i akumulatory (2006/66)
 - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (2012/19)

GŁÓWNE ZMIANY

Nowe określenie celów

DYREKTYWA 2008/98

- art. 11 ust. 2 -
- 60-procentowy cel dotyczący przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów z gospodarstw domowych i podobnych odpadów (termin osiągnięcia 2025 r.), 65 % do 2030 r.
- 70-procentowy cel dotyczący przygotowania do ponownego użycia, recyklingu i innych sposobów odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (termin osiągnięcia 2020 r.)
- art. 11a - zasady obliczania osiągnięcia celów

DYREKTYWA 1999/31

- Dotychczas - art. 5 ust. 2 :
 - trzy cele odnoszące się do zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowiska;
 - zakaz umieszczania na składowiskach niektórych strumieni odpadów.
- Art. 5 ust. 5 - do 2030 r. ilość składowanych odpadów komunalnych **zmniejszona do 10%** całkowitej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych.

DYREKTYWA 1994/62

- art. 6 ust. 1 - cele odnoszące się do odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,
- art. 6 ust. 5 - cele ustalane co pięć lat na podstawie praktycznych doświadczeń państw członkowskich oraz wyników badań naukowych i zastosowania metod oceny
- w ust. 1 dodaje się lit. f - i : **dookreślenie celów** –
- do 31 grudnia 2025 r. co najmniej 65 % wagowo wszystkich odpadów opakowaniowych przygotowane do ponownego użycia i poddane recyklingowi; (31 grudnia 2030 – 75%);

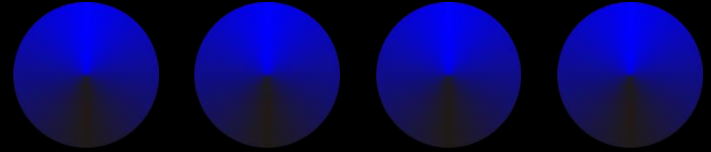
DYREKTYWA 1994/62

- do 31 grudnia 2025 r. minimalne cele w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu w odniesieniu do określonych materiałów zawartych w odpadach opakowaniowych (wagowo):
 - 55 % tworzyw sztucznych;
 - 60 % drewna (31 grudnia 2030 – 75%);
 - 75 % metali żelaznych; (31 grudnia 2030 – 85%);
 - 75 % aluminium; (31 grudnia 2030 – 85%);
 - 75 % szkła; (31 grudnia 2030 – 85%);
 - 75 % papieru i tektury (31 grudnia 2030 – 85%);

Ustawa o odpadach z 14 grudnia 2012 r.

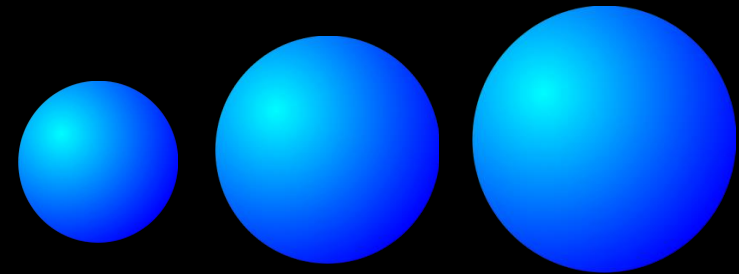
Zasady ogólne

- zasada ochrony zdrowia i życia ludzi oraz przestrzegania wymagań ochrony środowiska (rozdz. 1 w dziale II),
- **zasada przestrzegania hierarchii sposobów postępowania z odpadami (rozdz. 2),**
- zasada bliskości (rozdz. 3),
- zasada „zanieczyszczający płaci”, połączona z zasadą rozszerzonej odpowiedzialności producenta (rozdz. 5),
- zasada odpowiedzialności posiadacza za zgodne z prawem zagospodarowanie odpadów (rozdz. 9, art. 28 ust. 1 w rozdz. 8)

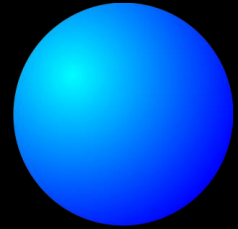
Hierarchia postępowania z odpadami (1)

- **Art. 17.** Wprowadza się następującą hierarchię sposobów postępowania z odpadami:
- zapobieganie powstawaniu odpadów;
- przygotowywanie do ponownego użycia;
- recykling;
- inne procesy odzysku;
- unieszkodliwianie.

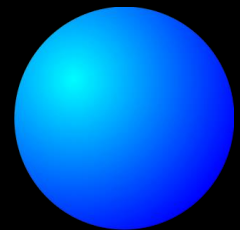
Hierarchia postępowania z odpadami (2)

- **Art. 18.**
- 2. Odpady, których powstaniu nie udało się zapobiec, posiadacz odpadów w pierwszej kolejności jest obowiązany poddać odzyskowi.
- 3. Odzysk, o którym mowa w ust. 2, polega w pierwszej kolejności na przygotowaniu odpadów przez ich posiadacza do ponownego użycia lub poddaniu recyklingowi, a jeżeli nie jest to możliwe **z przyczyn technologicznych lub nie jest uzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych** – poddaniu innym procesom odzysku.

Hierarchia postępowania z odpadami (3)

- **Art. 18.**
- 5. Odpady, których poddanie odzyskowi nie było możliwe z przyczyn, o których mowa w ust. 3, **posiadacz odpadów** jest obowiązany unieszkodliwić.
- 6. Składowane powinny być wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe z przyczyn, o których mowa w ust. 3.

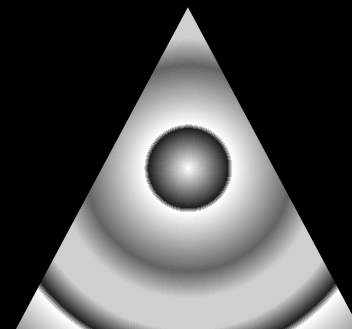

Zbieranie odpadów (art.3.1 p.34)

- zbieranie odpadów – rozumie się przez to
- **◆ gromadzenie odpadów przed ich transportem do miejsc przetwarzania,**
- w tym **◆** wstępne sortowanie polegające na takim sortowaniu, które nie prowadzi **do zasadniczej zmiany** charakteru i składu odpadów i nie powoduje zmiany klasyfikacji odpadów oraz tymczasowe magazynowanie odpadów

Wymagania dotyczące zbierania odpadów

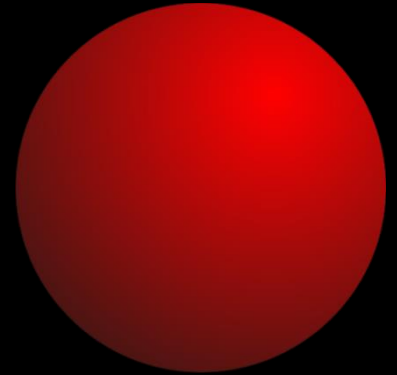
- Art.23
- 1. Odpady są zbierane w sposób **selektywny**
- 2. Zakazuje się zbierania poza miejscem wytwarzania (określonych kategorii odpadów) –
 - pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, o ile są przeznaczone do składowania;
 - komunalnych osadów ściekowych;
 - zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych
- 3. Zakaz zbierania **poza obszarem regionu** m.in. zmieszanych odpadów komunalnych

A photograph of a river winding through a dense forest. The scene is shrouded in a thick mist or fog, which softens the details of the trees and the water. A bright sun is positioned in the upper left quadrant of the sky, creating a strong lens flare and casting a shimmering reflection on the surface of the river. The overall atmosphere is serene and somewhat ethereal. The text is overlaid in the lower portion of the image in a white, bold, serif font.

**CO TO JEST –
„SELEKTYWNE ZBIERANIE ?**

- DYREKTYWA RAMOWA 98/2008 - **art. 3 pkt. 11**
„*selektywna zbiórka*” oznacza zbiórkę, w ramach której dany strumień odpadów obejmuje jedynie odpady jednego rodzaju i o tym samym charakterze w celu ułatwienia specyficznego przetwarzania.
- USTAWA O ODPADACH – **art.3 ust.1 pkt. 24**
„*selektywnym zbieraniu*” – rozumie się przez to zbieranie, w ramach którego dany strumień odpadów, w celu ułatwienia specyficznego przetwarzania, obejmuje jedynie odpady charakteryzujące się takimi samymi właściwościami i takim samym charakterem
- **ART.3.2.5 USTAWY U.P.CZ.** –przepis szczególny wobec definicji „selektywnego zbierania”

Selektywne zbieranie odpadów komunalnych

- Art. 3.2.5. Gminy ...
- *ustanawiają selektywne zbieranie odpadów komunalnych obejmujące co najmniej następujące frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji;*

USTAWA O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH z 1996 r. (ze zm.)

A scenic landscape of a river flowing through a forest. The river is the central focus, winding through the scene. The banks are lined with trees, some of which have turned vibrant autumn colors of yellow, orange, and red, while others remain green. The sky is overcast and grey. In the foreground, there are tall, golden-brown reeds or grasses. The overall atmosphere is calm and natural.

**Selektywna zbiórka
jako główny element
systemu gminnego**

Postępowanie z odpadami - rodzaje zadań gminy

- Zadania organizatorsko-inwestycyjne
- Zadania nadzorcze i weryfikacyjne
- Działania informacyjne i edukacyjne

Zadania organizatorsko-inwestycyjne

- Zbudowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi –
 - kompleksowego
 - opartego o selektywna zbiórkę
 - efektywnego (osiąganie poziomów odzysku i ograniczenia składowania)
- Realizacja i eksploatacja inwestycji umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie systemu
 - regionalne instalacje
 - punkty selektywnej zbiórki

Selektywna zbiórka

- **Art.3.2.5** – (gminy) ustanawiają *selektywne zbieranie* odpadów komunalnych obejmujące co najmniej następujące frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji – **LEX SPECIALIS**

Efektywność selektywnej zbiórki

- **Art.3b – poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia** papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo; **poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami** innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo
- **Źródło** – dyrektywa ramowa o odpadach z 2008 r.
- **Art. 3c** - ograniczenie masy **odpadów komunalnych ulegających biodegradacji** przekazywanych do składowania
- **Źródło** – dyrektywa składowiskowa z 1999 r.

Efektywność selektywnej zbiórki

- **Perspektywa – OSIĄGANIE WYMAGAŃ** określonych strategią wdrażania
GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

ORGANIZACJA WYKONYWANIA OBOWIĄZKU

REGULAMIN (art.4.2.1)

- 2. Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:

- 1) *wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących:*

- a) *prowadzenie we wskazanym zakresie **selektywnego zbierania i odbierania** odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych*

- *przeterminowanych leków i chemikaliów,*
- *zużytych baterii i akumulatorów,*
- *zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,*
- *mebli i innych odpadów wielkogabarytowych,*
- *odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz*
- *zużytych opon, a także*
- *odpadów zielonych*

Regulamin – zmiana XI.2014

- **Nowa treść przepisu art. 4.2.1 pkt.a –**
 - a) ► prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania lub ► przyjmowania przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych lub ► zapewnienie przyjmowania w inny sposób co najmniej takich odpadów komunalnych jak: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady zielone oraz odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, a także ► odpadów komunalnych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 4a,

Nowe przepisy

- **Art.4.2a.** Regulamin może wprowadzić obowiązek selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych innych niż wymienione w ust. 2 pkt 1 lit. a.
- **Art. 4a.** Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowy sposób selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów oraz kiedy wymóg selektywnego zbierania uważa się za spełniony,
 - 2) odpady komunalne podlegające obowiązkowi selektywnego zbierania spośród wskazanych w art. 3b ust. 1 i art. 3c ust. 1

REGULAMIN (art.4.2.1)

- 2. Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:
 - 1) *wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących:*
 - a) prowadzenie we wskazanym zakresie *selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych,*

Obowiązek !!!!!

Zmiana z XI.2014

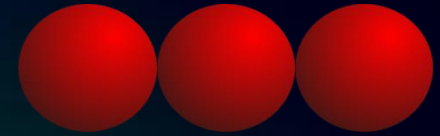
(wzmocnienie obowiązku)

- Nowa treść **art. 5 ust. 1 pkt. 3** (*obowiązki właścicieli nieruchomości*) –
- ~~3) zbieranie powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie;~~
- 3) zbieranie powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie i przepisach wydanych na podstawie art. 4a;

Zmiany z XI.2014

(wzmocnienie obowiązku)

- Nowa treść **art. 6 ust. 4** (*zastosowanie dla systemu umownego*) –
- 4. Rada gminy określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2, stosuje **wyższe stawki**, jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny.
- Nowa treść **art. 6k ust. 3** (*zastosowanie dla systemu gminnego*) –
- 3. Rada gminy określi **wyższe stawki** opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli odpady komunalne nie są w sposób selektywny zbierane i odbierane, nie wyższe jednak niż maksymalne stawki opłat, które wynoszą odpowiednio dwukrotną wysokość maksymalnej stawki opłaty określonej w ust. 2a za odpady komunalne zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Selektywna zbiórka

- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów - Dz.U.2017.19 *(od 1 lipca 2017)*
- § 3. Selektywnie zbiera się:
 - 1) papier;
 - 2) szkło;
 - 3) metale;
 - 4) tworzywa sztuczne;
 - 5) odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów.
- § 2 Zbiórka w pojemnikach lub workach

Selektywna zbiórka

- § 4. Rodzaje pojemników –
 - Papier i tektura – niebieskie
 - Szkło – zielone; ewentualnie: szkło bezbarwne – białe, szkło kolorowe – zielone
 - Metale, tworzywa sztuczne, wielomateriałowe – żółte
 - Biodegradowalne – brązowe
 - **DOPUSZCZALNE WORKI**

WARUNKI PROWADZENIA

- § 5. Wymóg selektywnego zbierania odpadów **uważa się za spełniony**, jeżeli:
 - 1) na terenie gminy selektywnie zbierane frakcje odpadów zbierane są w sposób, o którym mowa w § 4, w miejscu ich wytworzenia i na terenach przeznaczonych do użytku publicznego;
 - 2) pojemniki, o których mowa w § 4, oraz worki, o których mowa w § 2, zapewniają zabezpieczenie odpadów przed pogorszeniem jakości zbieranej frakcji odpadów dla przyszłych procesów ich przetwarzania.

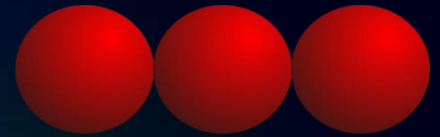
PSZOK

CO TO JEST - punkt selektywnego zbierania ?

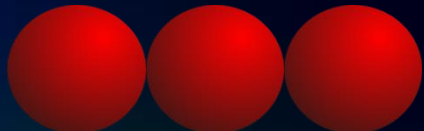
- **Brak definicji**
- **art. 3 ust. 2b –**
- 2b. Gmina jest obowiązana utworzyć co najmniej jeden stacjonarny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, samodzielnie lub wspólnie z inną gminą lub gminami.

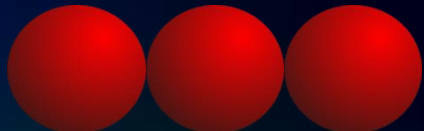

Obowiązek !!!!

art. 3 ust. 2 pkt. 6 –

(*gminy*) **tworzą** punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, **które zapewniają przyjmowanie co najmniej takich odpadów komunalnych jak:** przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady zielone oraz odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, a także odpadów komunalnych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 4a;

-
-
- **Precyzowanie zasad funkcjonowania PSZOK –**
 - **art. 6r ust. 3a** – możliwość ustanowienia zasad ograniczania ilości odpadów zielonych, zużytych opon, odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne odbieranych lub przyjmowanych przez PSZOK (uchwała rady)
 - **art. 9c ust. 1a** – prowadzenie PSZOK nie wymaga uzyskania wpisu do rejestru, prowadzący taki punkt jest posiadaczem odpadów w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach

-
-
- **Obowiązki prowadzącego PSZOK (art. 9ea) –**
 - przekazywanie bezpośrednio lub za pośrednictwem innego zbierającego odpady przyjętych od właścicieli nieruchomości selektywnie zebranych odpadów komunalnych do instalacji odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami
 - przekazywanie przyjętych od właścicieli nieruchomości odpadów zielonych bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych
 - sporządzanie rocznych sprawozdań (art. 9na) – *nie dotyczy gminy prowadzącej PSZOK*
 - Niewykonanie obowiązków – administracyjna kara pieniężna

- **Niewykonanie obowiązków przez prowadzącego PSZOK (art. 9xa)**

- Podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, który przekazuje:
 - 1) odpady zielone do instalacji innej niż regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych albo w przypadkach, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, do instalacji innej niż przewidziana do zastępczej obsługi tego regionu - podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł za każdy Mg przekazanych odpadów zielonych;

• **Niewykonanie obowiązków przez prowadzącego PSZOK (art. 9xa)**

- Podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, który :
- 2) przekazuje nierzetelne sprawozdanie, o którym mowa w art. 9na - podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 zł do 500 zł, jeżeli sprawozdanie zostanie uzupełnione lub poprawione w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, o którym mowa w art. 9p ust. 2, a w przypadku niezastosowania się do wezwania od 500 zł do 5000 zł;
- 3) sprawozdanie, o którym mowa w art. 9na, po terminie - podlega karze pieniężnej w wysokości 100 zł za każdy dzień opóźnienia.

